

MELLOMKIRKELIG RÅD

OSLO

6. – 7. SEPT. 1999

SAKSLISTE

MKR-sak 32/99

RAPPORT FRA KIRKENES VERDENSRÅDS
8. GENERALFORSAMLING ([REDACTED])

MELLOMKIRKELIG RÅD

OSLO

6-7.9.1999

MKR SAK 32/99 RAPPORT FRA KIRKENES VERDENSRÅDS
8.GENERALFORSAMLING

- A. Rapport
- B. Prosjektet "Den norske kirkes
økumeniske og internasjonale
Identitet"

Saksbehandler Generalsekretæren / Ømulf Steen

Saksframstilling

Bakgrunn

3 viktige generalforsamlinger ligger bak oss. LVF og KEK avholdt sine respektive generalforsamlinger sommeren 1997 mens KV avholdt sin i desember 1998. LVFs og KEKs generalforsamlinger er rapportert til KM 1997 og årets KM vil behandle en rapport fra KVs generalforsamling.

Det finnes ingen klar føring for hvordan Kirkemøtet ønsker at slike rapporter skal gis, og derfor er det vårt privilegium å legge til rette for en god behandling som kan følges også ved senere generalforsamlinger.

Som den instans som oppnevnte KV-delegasjonen, er det naturlig at Kirkemøtet nå får anledning til å motta rapport fra Harare møtet samt "besvare" den med å gi eventuelle overordnede signaler til hva Mellomkirkelig råd bør legge vekt på i oppfølgingen. Både i Kyrkomøtet i Sverige og i Synoden i Church of England er tilsvarende rapporter fra det økumeniske sekretariatet allerede behandlet.

Det er ikke naturlig at delegatenes individuelle rapporter går videre som sakspapir til Kirkemøtet. Generalsekretæren har derfor ført en rapport i pennen med utgangspunkt i disse og andre relevante dokumenter fra generalforsamlingen. De individuelle rapportene kan imidlertid gjøres tilgjengelig for Kirkemøtes komite F om ønskelig.

Det er Mellomkirkelig råd som har ansvaret for å gå dypere inn i stoffet fra generalforsamlingene og formulere strategi og arbeidsoppgaver som vår kirkes oppfølging av dem. Dette vil skje på rådsmøtet 6-7 september og eventuelt i februarmøtet 2000 –avhengig av eventuelle vedtak på KM.

Sekretariatet foreslår at rapporteringen fra Harare følges opp med et vedtak i Mellomkirkelig råd om at det igangsettes et prosjekt i vår kirke med arbeidstittelen "Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet". MKR har allerede (MKR-sak 16/99) gitt sin prinsipielle tilslutning til dette .

Det vil være ønskelig at Kirkemøtet gjennom sin behandling av rapporten fra Harare får kjennskap til prosjektet og gir det tilslutning og oppmuntring. *Drøftingen i rådet vil avklare hva slags vedtak det er naturlig/ønskelig at MKR (Kirkerådet) gjør i denne saken*

Forslag til vedtak

Mellomkirkelig råd vil uttrykke en varm takk til vår kirkes delegasjon ved KV's generalforsamling i Harare 3-14 desember 1998 for helhjertet deltakelse og arbeid

Rådet ser tilstedeværelsen av den store gruppen med utsendinger fra kirkene i Norge som et håp om at impulsene fra generalforsamlingen vil bli delt på bred basis blant i norske menigheter.

Rådet har drøftet det fremlagte forslag til rapport og vedtar den som den offisielle rapport fra vår kirkes delegasjon til generalforsamlingen med de endringer som ble vedtatt i møtet.

Rådet hilser det foreslåtte oppfølgingsprosjektet.... Velkommen og oppnevner Til å tre inn i arbeidsgruppen for prosjektet.

Mellomkirkelig råd ber om at det til februar-møtet i rådet legges fram et dokument som redegjør for hvordan de programmessige føringene fra Harare for den inneværende 7 års perioden berører og utfordrer rådets virksomhet.

Mellomkirkelig råd oversender rapporten til Kirkerådet og ber om at den legges fram for Kirkemøtet.

MKR-sak 52/99 a)¹

” Søk Herren - gled dere i håpet”

**Rapport til Kirkemøtet 1999 fra
Kirkenes verdensråds 8.generalforsamling
Harare,Zimbabwe 3-14 desember 1998**

Utarbeidet av Mellomkirkelig Råd i møte 6-7 september 1999

Deltakere fra Norge

Den norske kirkes delegater var Trond Bakkevig(leder), Gunhild Sivertsen Sørvig, Sigrun Møgedal, Ragnhild Elisabeth Hoel ,Turid Karlsen Seim, Odd Bondevik, Øystein Gjerdrum Synnøve Brevik og Stig Arne Somby. I tillegg møtte Anne Tvester i egenskap av utgående medlem av Sentralkomiteen . Vår delegasjon hadde gjennom denne gruppen en meget dyktig og bredt sammensatt delegasjon som representerte Den norske kirke med tyngde og tydelighet i ulike sammenhenger .

MKR's nyvalgte leder Tormod Engelsviken deltok i egenskap av gjest på deler av møtet, Gjester for øvrig var Hans Olav Høivik (utsendt av Hamar bispedømmeråd), Kari Lorentzen (utsendt av KN styre), Sindre Eide(utsendt i samarbeid mellom MKR og KN for å hente liturgiske impulser) og Ottar Berge fra Høgskolen i Volda .

I egenskap av observatører deltok Ingrid Vad Nilsen fra Norges kristne råd og Atle Sommerfeldt fra Kirkens Nødhjelp.

Ingeborg Kvammen og Ole Harald Neergård deltok som steward og representanter for Changemaker bevegelsen i KN deltok i et ungdomsnettverk.

Fra sekretariatet deltok Mellomkirkelig Råds generalsekretær samt Gunnar Westermoen fra Kirkens informasjonstjeneste.

I forkant av generalforsamlingen deltok en stor gruppe norske kvinner på den økumeniske festivalen som markerte avslutningen på Det økumeniske tiåret- kirker i solidaritet med kvinner. Følgende var opnevnt av MKR : Solveig Fiske, Kari Flørnes, Elisabeth Torp, Olaug Vedvik Torset, Kristine Værnes. Fra sekretariatet deltok Synnøve Hinnaland Stendal. Metodistkirken var representert med Jorun Wendel.

Tradisjonen tro ble det også arrangert et eget møte for generalforsamlingens ungdomsdelegater og her deltok våre norske ungdomsdelegater.

Media var representert ved Kristin Aalen Hunsager fra Stavanger Aftenblad, Jon Magne Lund fra Vårt Land, Odd Sverre Hove fra dagen og Anders Magnus fra TV2.

Flere av delegasjonsmedlemmene deltok med innslag på "Padare" - i tillegg også medieforsker Knut Lundby.

2. Bakteppe

Kirkenes Verdensråd (KV) er ifølge sin basis "et fellesskap av kirker som bekjenner Herren Jesus Kristus som Gud og Frelser ifølge Skriftene og som derfor sammen søker fullføre sitt felles kall om å gi den ene Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd ære". I 50 år har KV søkt å virkeliggjøre dette. Siden generalforsamlingen i Nairobi i 1975 har KV på en særskilt måte søkt å uttrykke sin oppgave i det som har vært kalt en "eukaristisk visjon". I Nairobi dokumentet heter det "å kalle kirkene til det mål som er synlig enhet i en og samme tro og samme nattverd fellesskap, uttrykt i gudstjeneste og felles liv i Kristus, for at verden skal tro". I Canberra i 1991 beskrives den økumeniske bevegelse som " en forsonende og fornyende bevegelse på veg mot full synlig enhet". Medlemskirkene utfordres til å anerkjenne

hverandres dåp og den apostoliske tro uttrykt i Nicenum samt å overveie -der det er muligheter for eukaristisk gjestfrihet”.

Etter Harare kan vi desverre konstatere at ingen av disse tydelige sakramentale visjonene kunne innfris under generalforsamlingen. Nattverdfeiring som en del av programmet var utelukket og heller ikke forslag om å feire dåpsgudstjeneste sammen nådde fram i planleggingen. Dermed er det grunn til å si at Harare ikke maktet å ta et nytt økumenisk steg framover på dette helt sentrale punkt.

På det organisatoriske plan hadde generalforsamlingen i Canberra gitt et signal om at forandring trengtes og siden den gang har KV måttet arbeide med sin selvforståelse og visjon i den såkalte Common understanding and vision- prosessen (CUV). Ved overgangen til et nytt millennium var planen at generalforforsamlingen i Harare både skulle bekrefte og feire at dette arbeidet hadde lyktes og dessuten var det 50 år siden stiftelsesmøtet i Amsterdam og tid for å jubilere.

Da generalforsamlingen åpnet var det klart at scenen ikke var satt for noen triumf. De ortodokse medlemskirkenes deltakelse var nølende og begrenset . Også den afrikanske konteksten som vertslandet Zimbabwe representerte med fattigdomseksplasjon, politisk ustabilitet og moderne gjeldsslaveri innbød til realisme og refleksjon og omvendelse . Dermed var tonen satt – for 10 dagers intenst fellesskapsliv i gudstjenester, bibelstudier ,myldrende markeds plass ,høringer og organisasjonsarbeid og offentlige uttalelser. Og –ikke å forglemme- for de tusenvis personlige møtene hvor kristne søsken møtes og deler smerte og glede om ikke annet enn for disse dagene .

3. Hovedintrykk

Gudstjenestelivet - hjerteslaget

Tradisjonen med et stort gudstjenestetelt midt på arenaen ble ført videre i Harare. Dermed var signalet gitt om at her finnes selv sentrum i kirkens liv - og i KVs liv . Gudtjenester tidlig og sent i et mangfold av former og utformet i tur og orden av delegater fra alle regioner. Men med det særskilte afrikanske nærværet i sang, trommer, dans livsutfoldelse og glede alltid som en underliggende puls under alt. Slik kom lesning og refleksjon over Guds Ord til å prege denne generalforsamlingen på en måte som ga inderlighet og sterke følelser til et fellesskap som lengter etter en økumenisk vårløsning.

Markeds plassen - Padare

Siden Vancouver har det vært vanlig å arrangere et besøksprogram for økumeniske gjester under generalforsamlingen. Det bidrar til at arrangementet blir en blanding av kirkedager og formelle seksjoner og det har også gitt mange ulike interessegrupper anledning til å markere seg på denne globale kirkelige markeds plassen uten at det inngår i det offisielle programmet. Slik var det også i Harare. Men samtidig var Harare et forsøk på å la disse formene møtes i en ny og åpnere form for generalforsamling der et todagers marked – kalt Padare – inngikk i det offisielle programmet på generalforsamlingen.

Padare bidro til å endre profilen på denne generalforsamlingen i forhold til de foregående. Dersom KVs generalforsamling først og fremst skal være et møtested der feiring, gudstjenesteliv og personlige møter mellom mennensker som kan gi ny innsikt om mangfoldet i den verdensvide kirke og inspirasjon til hverdagsliv i sin hjemlige kontekst, da kan utviklingen mot et enda mer kirkedagslignende arrangement være ønskelig. Dersom den neste generalforsamling ønsker en tilbakevending til de mer klassiske idealer om at det er

læresamtaler og kirkeavtaler som bringer den økumeniske bevegelsen framover, kan det være risikabelt å la et myldrende Padare overta .

Med en viss rett kan en se Padare som et uttrykk for sentrale aktører i KV har minkende tro på forhandlinger og diskusjoner fra mer eller mindre representative delegater. En kan i dag høre mange si rett ut at det er selve møtet mellom mennesker som er økumenikkens hovedssak- ikke resultatene av det.

Forhandlingene - de viktige vedtakene

Generalforsamlingens oppgave er - her som i vårt hjemlige kirkeliv- å evaluere det arbeidet som er gjort på bakgrunn av grundige rapporter og planlagte høringer, stake ut kursen for de neste 7 år, velge sentralkomite til å lede arbeidet med å gjennomføre programvedtakene

samt å velge formann og presidentskap.

Den armensk-ortodokse catholicos fra Beirut HH Aram I (som besøkte Kirkemøtet i 1997) ble gjenvalgt som Sentralkomiteens formann. I det nye presidium på 8 sitter biskop Renz fra EKD i Tyskland som den europeiske presidenten. Trond Bakkevig ble innvalgt i Sentralkomiteen mens Anders Gadegaard fra Den evangelisk lutherske folkekirke i Danmark er den nordiske representant i den nye Eksekutivkomiteen.

Plenumsforhandlingene på slik generalforsamlinger har en form og arbeidsmåte som lett virker ekskluderende på mindre kirker med 2-3 delegater. Muligheten til å holde oversikt og følge med blir liten og medbestemmelse og det å få sin stemme hørt blir vanskelig. Spørsmålet om hvordan generalforsamlingene fungerer sett i lys av slike erfaringer bør settes på dagorden av den nye Sentralkomiteen.

Det viktigste resultatet av plenumsforhandlingene var at de ga KV en ny formålsparagraf. Denne lyder nå slik: "The primary purpose of the fellowship of churches in the World Council of Churches is to call one another to visible unity in one faith and in one eucharistic fellowship" ("Det primære formålet med fellesskapet av kirker i KV er at vi er kalt til synlig enhet i en tro og i ett eukaristisk fellesskap, uttrykt i gudstjeneste og i et liv sammen i Kristus, gjennom vitnesbyrd og tjeneste i verden og for å gå videre mot denne enhet forat verden skal tro").

I enhetens tjeneste

Det såkalte CUV-dokumentet om KVs selvforståelse var på forhånd vedtatt av Sentralkomiteen og skulle kun tas til etterretning av generalforsamlingen. I en særskilt jubileumsgudstjeneste stadfestet kirkene den økumeniske visjon og sin forpliktelse til fortsatt deltakelse i KV. Det var Odd Bondevik som gjorde dette på vegne av vår kirke. I en vakker og høytidelig seremoni delte man kors med hverandre og på alteret i kapellet i Kirkens Hus står et lite kors som Bondevik fikk fra representanten for den latviske –lutherske kirke i eksil.

Det mest konkrete resultat av CUV-prosessen er kanskje- når alt kommer til alt- de konstitusjonelle endringene som ble vedtatt . Den nye formålsparagrafen betyr at synlig enhet er et samlende mål for hele bredden av aktiviteter, også gjennom andre arbeidsmåter og former enn f.eks Faith and Order. Det ligger en dobbel bekreftelse i dette som har vært viktig for den norske kirke. For det første at tjeneste for mennesker i nød, internasjonal diakoni og arbeid for menneskerettighetene også tjener vår enhetssøken. På den annen side er Faith and Order tradisjonens tilhørighet til KV bekreftes og fornyes..

De ortodokse kirkene og KV

De ortodokse kirkenes forhold til generalforsamlingen var et av de mest spennende spørsmål ved Harare møtet. Underveis mot Harare kunne det tidvis se ut som om generalforsamlingen ville finne sted med flesteparten av de ortodokse stolene tomme. Da generalforsamling åpnet var den georgiske kirke allerede utmeldt. Den bulgarske kirke var fraværende og den russiske og serbiske kirke møtte kun med begrenset lav representasjon. Jerusalem -patriarkatet som hadde truet med å melde seg ut, deltok likevel. En georgisk representant fikk overbringe en hilsen som var meget hjertelig. Han redegjorde for at utmeldelsen var nødvendig for å hindre splittelse i kirken og han uttrykte håpet om at de snart kunne komme tilbake. Hans hilsen ble naturlig nok godt mottatt.

Generalforsamlingen bidro til at spenningene i noen grad ble roet ned. Det ble tatt hensyn og ført konstruktive samtaler fra flere kanter. Det viktigste vedtaket her var beslutningen om å oppnevne en kommisjon som skal arbeide med alle spørsmål rundt de ortodokses deltakelse i KV. Kommisjonen ble utpekt av Sentralkomiteen og det kommer til å bli en meget vanskelig prosess å dra i gang dette arbeidet. Om det lykkes vil det trolig legge grunnlaget for en framtidig organisasjonsstruktur som kommer de ortodokse kirkene i møte på en ny måte og som dermed har åpnet opp for et nytt kapittel i den økumeniske bevegelses historie. Mange ting vil da kunne endres.

Programkomiteens retningslinjer

Det helt sentrale arbeidet med å konkretisere overordnede programmatisk retningslinjer for arbeidet etter Harare ble som ventet en vanskelig prosess. Prioriteringene skulle hentes ut av generalforsamlingens ulike debatter og møteplasser, med høringene som det viktigste tilfang. Det er grunnlag for å si at dokumentet gir rimelig gode overordnede føringer. Det vil imidlertid være viktig at den nye sentralkomiteen foretar prioriteringer innenfor de rammene som er trukket opp.

Av betydning er at spiritualitet, misjon og evangelisering har fått en mer programmatisk fremtredende plass og at enhetsarbeidet er understreket som en hovedprioritering.

I programdokumentet legges det også ny vekt på å finne arbeidsmåter som videreutvikler arbeid i allianser og arbeide gjennom medlemskirkene for slik å redusere tendenser til sentralisering og i større grad trekke på medlemskirkenes egne ressurser og på nettverkene som ressurser. En skal være oppmerksom på de bidrag den norske kirke kan gi ved å ta på seg nettverksoppgaver eller faglig arbeid på vegne av fellesskapet.

4. Resolusjoner

Generalforsamlingen mottok forslag til 4 uttalelser fra komiteen for Public Issues som Bakkevig ledet. Barnesoldater(enstemmig), i anledning 50m års dagen for FNs menneskerettighetserklæring(enstemmig) menneskerettighetspolicy for KV(mot 2 stemmer) Og Jerusalems status(mot 15 stemmer,17 avholdt seg)

5. utfordringer for Den norske kirkes arbeid i KV

I sin drøfting av rapportene fra Harare vil MKR å legge vekt på følgende momenter:

a. Ny realisme

Harare brakte med seg en ny realisme som er verdifull og som det må bygges videre på i framtiden. Midt i de forvirrende strømninger av globalisering og postmodernitet,vekslende

blanding av gamle og nye spenninger og konfliktflater i samfunn og kirke og midt i slitasjon på de store økumeniske visjonene har Harare derfor en mulighet til å markere et vegskille.

Harare bekreftet den forandringsprosess som såvidt har startet i KV og som berører både struktur, arbeidsmåte, beslutningskultur og moralske og teologiske spørsmål. Mellomkirkelig råd vil uttrykke tilfredshet med dette og vil bygge opp en beredskap for å møte den nye forståelsen av hva enhet og mangfold er i forholdet til kirkene, KV og hele den økumeniske bevegelse.

b. Mer mangfold

Rapportene viser et behov for KV til å legge mer arbeid med å fange opp og forholde seg aktivt til de ulike aspekter av virkeligheten som kirkene lever i. Gjennom vår deltakelse i KV vil Mellomkirkelig Råd søke å arbeide for at KV i større grad skal bruke det mangfold som finnes som en ressurs i sitt arbeid og aktivt lete etter ny innsikt på tvers av de optrukne stier som er gått opp. KV står nå foran sin kanskje største utfordring hittill. Å tenke inn kirker i fellesskapet som i dag står utenfor: det romersk-katolske kirke, de evangelikale kirkene og pinsekirkene.

c. Nye enhetsmodeller

Mellomkirkelig Råd ser klart at den største oppgaven innover i organisasjonen i tiden som kommer er å gripe fatt i de ortodokse kirkenes nølende deltakelse og deres kritikk. MKR er glad for vedtaket om opprettelsen av spesialkommisjonen som skal gjennomgå hele den ortodokse kritikken mot KV. Rådet vil understreke viktigheten av det de/den nordiske medlemmet i denne kommisjonen holde nær kontakt med de nordiske kirkene om utviklingen av arbeidet.

c. Presisjon av formålsparagrafen

Mellomkirkelig Råd vil uttrykke glede over den formålsparagrafen som KV nå har fått. Den uttrykker på en mer presis måte hva som er organisasjonens formål.

e. Misjon og evangelisering

Mellomkirkelig Råd har med glede registrert at den nye strukturen får en kommisjon for å viderføre Commission on World Mission and Evangelism (CWME) innenfor den nye strukturen slik Misjonskonferansen i Salvadore Bahia i 1997 anbefalte. Det er viktig å erkjenne at KV ikke kan svare på sitt mandat på en troverdig måte dersom en ikke viderutvikler arbeidet med misjon og evangelisering innenfor sitt nye program. Det er både det tradisjonelle CWME nettverket og medlemskirkenes oppgave å være pådrivere for at dette skjer og fastholde at KVs ledelse har et selvstendig ansvar for det samme og Mellomkirkelig Råd vil være med å minne om dette.

f. 4 livsviktige spørsmål

Mellomkirkelig Råd har merket seg med interesse de 4 spørsmål som generalforsamlingen har overgitt kirkene å arbeide med i perioden fra til neste generalforsamling.

- hvordan arbeider vi som kirker sammen i misjon og evangelisering midt i en pluralistisk verden?
- Hvordan forstår vi dåpen som grunnlag for det fellesskapsliv vi er kalt til å ta del i sammen?
- Hvordan kan vi tilby våre ressurser, vårt vitnesbyrd og våre handlinger til beste for verdens fremtid?
- Hvordan "reiser" vi videre sammen på vegen mot synlig enhet?

Mellomkirkelig Råd vil anbefale at disse spørsmål tas vare på og følges opp også i vår kirkes virksomhet. Etter hvert som KV selv starter oppfølgingen av dette, kan det være aktuelt for Mellomkirkelig Råd å sette i gang en nasjonal prosess rundt disse spørsmålene.

g. Samisk kirkeliv og den verdensvide kirke

Mellomkirkelig Råd har også med glede registrert det sterke samiske engasjement i generalforsamlingen, primært gjennom de 3 norske samiske delegatene. De siste årene har representanter for samisk kirkeliv i Norge vært med å gi mer tyngde til KVs arbeid med urfolksspørsmål. KV har i dag en viktig koordineringsfunksjon for det globale arbeidet med urfolks rettigheter, også det som skjer i regi av ikke-kirkelige organisasjoner. Det er gledelig at Harare var med å opprette et permanent urfolksprogram i KV og SKR generalsekretær er ønsket inn i styringsgruppen for dette programmet i de kommende årene.

Mellomkirkelig råd vil understreke at de nordiske sentralkomiteemedlemmene og den danske medlem av eksekutivkomiteen forventes å ivareta urbefolkningsspørsmålene i overenstemmelse med de arbeidet som er gjort og i kontakt med de samiske kirkelige råd i Norden.

h. Etter Kvinnetiåret – hva nå?

Mellomkirkelig Råd vil uttrykke glede over at "Det økumeniske tiåret – kirker i solidaritet med kvinner" kunne sluttføres i Harare ved blant annet å sette søkelys på den økende volden som kvinner utsettes for i samfunnsliv og kirke. I tråd med erfaringer som er gjort i vårt eget land de senere år, oppmuntres kirkene til å la kvinner og jenter få komme til orde med sine historier om vold og overgrep, men også til å få arbeide for oppgjør og forsoning.

Mellomkirkelig Råd vil fortsatt delta i arbeidet for å gi kvinner likeverdig tilgang til ledelse i kirke og samfunnsliv og vil særlig peke på at gender-perspektivet i alt kirkelig arbeid, i teologisk forskning, forkynnelse, undervisning og diakonalt arbeid må få en tydeligere plass. Likeledes må det arbeides mer konkret med hva som er kvinners spesielle bidrag til økumenisk og internasjonalt arbeid. Det er ennå lang vei å gå før vi kan si at kirkene er et forsonet og likeverdig fellesskap mellom menn og kvinner.

i. Ungdoms deltakelse

Det er etter Mellomkirkelig Råds mening vanskeligere å peke på hva som vil bli stående igjen etter Harare når det gjelder ungdoms deltakelse. Dette i seg selv et urovekkende signal om at KV – og dermed også kirkene – trengs å fornyes i sin relasjon til ungdommens kompetanse, forventninger og erfaringer med økumenisk arbeid. Rådet er glad for ungdommens sterke engasjement bak generalforsamlingens opprop om internasjonal gjeldslette for verdens fattige nasjoner. Selv om Den norske kirke var forbilledlig sammensatt med hensyn til 20 % ungdomsregelen i sin delegasjon, trengs det å gjøres et stort stykke arbeid også her hjemme på dette feltet. Mellomkirkelig Råd ber om at en sak om ungdoms deltakelse i økumenisk arbeid legges fram for Rådet.

Vegen videre

Generalforsamlingen i Harare avsluttes en rekke av generalforsamlinger i de største internasjonale økumeniske organisasjonene hvor Den norske kirke er medlem (KEK 1997, LVF 1997).

Mellomkirkelig Råd vil – med utgangspunkt i disse tre generalforsamlingene – initiere et prosjekt i vår kirke om "Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet". Det vil være ønskelig at

KM gjennom sin behandling av rapporten fra Harare får kjennskap til prosjektet og gir den tilslutning og oppmuntring.

MELLOMKIRKELIG RÅD

6.-7. SEPT 1999

OSLO

MKR-SAK 32/99 **B** Vedlegg til rapport fra KV's generalforsamling i Harare til Kirkemøtet/99

Prosjekt: Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet.

Saksbehandler: Ørnulf Steen

TIDLIGERE VEDTAK:

MKR SAK 10/99: Oppfølging av Kirkenes Verdensråds generalforsamling.

Generalsekretæren gjennomgikk muntlig sitt notat om saken som var utsendt. Det var bred støtte i Rådet til notatet og til tanken om å tenke en oppfølging over lengre tid og gjennom ulike faser som et slags prosjekt med den foreløpige arbeidstittel «Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet. Flere av rådets medlemmer uttrykte forventning til å kunne være med å legge premisser for og styre et slikt prosjekt samt også å bidra til regional og lokal oppfølging og deltakelse i prosjektet.

Utdrag av vedtak:

2. MKR støtter generalsekretærens forslag om en prosjektorientert oppfølging av Den norske kirkes deltakelse i generalforsamlingene i KV(1998), LVF(1997) og KEK(1997) med arbeidstittelen «Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet» og ser fram til å få seg forelagt en sak på sitt møte i mai som nærmere redegjør for prosjektet
3. MKR ber om at Kirkemøtet 1999 får anledning til å drøfte denne saken på bakgrunn av rapport fra delegasjonen til Harare.

MKR Sak 16/99: RAPPORT FRA KV's GENERALFORSAMLING I HARARE

Det forelå også en skisse til prosjektet "Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet".

Utdrag av vedtak:

3. MKR ber om at det arbeides videre med prosjektet "Den norske kirkes internasjonale og økumeniske identitet" på grunnlag av fremlagt projektskisse og de merknader som fremkom i møtet. Saken legges frem for MKR-møte 6.-7.september sammen med forslag til medlemmer av en styringsgruppe for prosjektet og et forslag til budsjett.

NØM-sak 6/99: DNK's ØKUMENISKE OG INTERNASJONALE IDENTITET

Som sakspapir forelå skisse av prosjektet "Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet" samt vedtak fattet i MKR.

Noen merknader som fremkom:

Prosjektet må finne et annet navn enn det som til nå har vært benyttet som arbeidstittel.

Hovedmålsettingen for prosessen bør ikke kun være å "vekke, styrke og utdype bevissthet om", men skape handling i forhold til det å tilhøre den ene, verdensvide kirke.

Følgende medlemmer av NØM ble nevnt som aktuelle kandidater til å være med i styringsgruppe for prosjektet som vil bli oppnevnt av MKR:
Ole Elias Holck, Gunnhild Sivertsen Sørvig, Torbjørn Lied.

Vedtak:

NØM gir sin tilslutning til den fremlagte projektskisse og ber om en videre bearbeiding der de merknader som fremkom i møtet tas inn.

ORGANISERING AV PROSJEKTET

MKR er oppdragsgiver og har det overordnede ansvar for prosjektet. Rådet gir rammene både for prosjektets innhold (slik de blir vedtatt i vedlegg til rapport fra Harare som legges frem for Kirkemøtet) og økonomi.

MKR oppnevner en styringsgruppe som får ansvar for gjennomføringen av prosjektet. Styringsgruppen rapporterer til MKR. Sekretariatet vil i tiden frem til november utarbeide forslag til materiell for igangsetting av prosjektet. Styringsgruppa møtes i november og januar for den endelige tilrettelegging av igangsettingsmateriellet. Deretter vil gruppa møtes etter behov.

NØM er referansegruppe for prosjektet

ØKONOMI

Et foreløpig overslag over kostnader for å gjennomføre prosjektet gir en total kostnad på kr.200.000. Et mer detaljert forslag til budsjett foreligger og kan fremlegges. Det vil bli søkt om midler fra Opplysningsvesenets fond med henvisning til satsingsområde "Åndelig fornyelse" vedtatt av Kirkemøtet.

STYRINGSGRUPPE

Forslag på personer som kan sitte i styringsgruppa vil bli lagt frem på MKR-møtet.

PROSJEKTETS NAVN

Vi leter fortsatt etter et godt navn til prosjektet. I innledningen til selve prosjektet slik det presenteres som vedlegg til rapporten fra Harare, har vi antydnet noen navn. MKR må ta endelig stilling til navnet.

HER begynner vedlegget til rapporten fra Harare:

MKR igangsetter 1.jan. 2000 et prosjekt med følgende tittel (alternativer som det må tas stilling til – kreative innspill ønskes velkommen!):

“Guds menighet – jordens største under”

“Felles i Kristus – levende steiner”

“All in each place” – kan det oversettes til godt norsk og være del av prosjektnavn?

“Når vi er sammen – lokalt er også globalt”

“Å sammenfatte alt i Kristus – enhet i vitnesbyrd og tjeneste”

“En kirke – i tilbedelse, vitnesbyrd og tjeneste”

“I Kristus – enhet i tilbedelse, vitnesbyrd og tjeneste”

Undertittel:

Om Den norske kirkes økumeniske og internasjonale identitet.

Prosjektet er et viktig aspekt ved Kirkemøtets satsingsområde “Åndelig fornyelse”.

BAKGRUNN

De senere årene har det skjedd forandringer i Den norske kirke, både lokalt, regionalt og nasjonalt når det gjelder forholdet til økumenikk, misjon, solidaritet og internasjonale spørsmål. Stikkordsmessig kan følgende nevnes:

- det mangfoldige vennskapssamarbeidet både på menighets- og bispedømmeplan.
- menigheter og solidaritetsarbeid både nasjonalt og internasjonalt i forhold til konkrete spørsmål om rettferdighet, menneskerettigheter og miljøvern. Det handler om samarbeid med Kirkens Nødhjelp, bl.a. med fasteaksjonen, arbeidet med oppfølging av Kirkemøtevedtaket om Forbruk og rettferd, miljøspørsmål, konfirmantaksjoner av ulike slag, underskrifts- og postkortaksjoner i tilknytning til Amnesty International og andre organisasjoner.
- arbeidet med misjonerende menigheter og utviklingen i samarbeidet mellom kirken og organisasjonene lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. I denne sammenheng må særlig nevnes utviklingen av Samarbeidsråd for menighet og misjon.
- menigheter i møte med den flerkulturelle og flerreligiøse virkeligheten gjennom innvandrere, dialoggrupper i lokalmiljøene og utfordringen fra kirkeasyl og asylmottak i lokalmiljøene.
- lokalt økumenisk samarbeid.
- kirkeavtalenes betydning for kontakten til kirker i andre land og for lokaløkumenisk arbeid i Norge.
- arbeid med gudstjeneste i lys av økumeniske og internasjonale impulser.

Bak disse forhold ligger viktige beslutninger, arbeidsprosesser og utviklingen både nasjonalt og internasjonalt. Følgende stikkord kan nevnes:

- opprettelsen av Norges kristne råd
- forberedelsesprosessen til KV's misjonskonferanse i Salvador 1996, "Evangeliet og kulturene" som resulterte i den norske rapporten "Gud er løs".
- kirkelig deltakelse i freds og forsoningsprosesser rundt om i verden
- teologiske læresamtaler og kirkeavtaler

- menighetenes økte bevissthet om muligheten for å hente fornyelse fra søsken i andre deler av verden
- en generell opplevelse av at ”verden har blitt mindre”
- Den norske kirkes aktive deltakelse som medlem av Kirkenes Verdensråd, Konferansen av Europeiske kirker, Nordiska Ekumeniska Rådet, Det Lutherske Verdensforbund

MÅLSETTING

Prosjektet har som mål å vekke, styrke og utdype bevissthet både på lokalt, regionalt og nasjonalt plan, om at vi tilhører den ene, verdensvide, apostoliske kirke. Dette skal skje ved å hente frem erfaringer fra og reflektere over hva denne tilhørighet betyr, primært for det å være lokal menighet. Slik skal kirken på de ulike plan utrustes til å bli bedre i stand til å utføre det felles oppdrag som den har i vitnesbyrd og tjeneste i vår tid.

Prosessen som arbeidet med dette prosjektet skal skape, forankres i det lutherske fellesskap nasjonalt, særlig i lokalmenigheten, men også internasjonalt, samtidig som den angår hele bredden i det økumeniske arbeid og det fellesskap som den økumeniske bevegelse representerer.

Prosjektet har følgende delmål:

Prosjektet skal stimulere *menigheter* til å finne uttrykk for og reflektere over sin tilhørighet til og sin identitet formet av både det lokale og det globale. Dette kan skje ved å hente inn og bearbeide erfaringer fra arbeidet i lokalmenighetene.

Prosjektet vil utfordre *menigheter* til å arbeide med den lokale betydningen av økumeniske dialogdokumenter og inngåtte kirkeavtaler både i studiegrupper og gjennom praktisk lokaløkumenisk samarbeid.

Prosjektet tar sikte på å utfordre de *lokalmiljøene og institusjonene* som var involvert i studieprosessen om *Evangeliet og kulturene* med tanke på de videre erfaringer som er gjort i de enkelte lokalmiljøer.

Prosjektet vil ha en særlig oppmerksomhet mot *ungdom* og deres forståelse av arbeid for kirkelig enhet, vitnesbyrd og tjeneste.

Som del av prosjektet vil *sentralkirkelige organer* arbeide med en studie av kirkeforståelsen som er satt i gang av Kirkenes Verdensråds avdeling ”Faith and Order”. Denne studieprosessen vil også bli knyttet opp til prosesser i andre økumeniske fora i Norge.

Prosjektet vil søke å styrke *de kristne organisasjonenes* tilhørighet til bredden i den globale lutherske kirkefamilie.

Prosjektet vil søke å styrke samarbeidsformer der *organisasjoner og bevegelser*, både nasjonalt og internasjonalt og det *offisielle kirkelige apparat* fremstår som gjensidige ressurser for hverandre i det felles oppdrag i vitnesbyrd og tjeneste.

Det tas sikte på å avslutte prosjektet som en sak for Kirkemøtet 2001.

MÅLGRUPPER/SAMARBEIDSPARTNERE FOR PROSJEKTET

- Menigheter og bispedømmer i Den norske kirke
- Organisasjoner for ungdom, misjon, indremisjon, diakoni, både nasjonalt og internasjonalt samt kirkelige utdanningsinstitusjoner.
- Medlemskirker i Norges kristne råd.
- Utvalgte søsterkirker i andre land ved at noen menigheter får støtte til å invitere representanter fra søstermenigheter/misjonsprosjekter el.lign. til å delta i en refleksjon omkring hva samarbeidet har betydd for dem

METODE

Hovedvekten i prosjektet skal ligge på lokalmenighetens identitet og utfordringer. Samtidig fremgår det av målsettingen at de ulike nivåer i kirken skal involveres. For å få til dette må det defineres konkrete utfordringer til de ulike nivåer i kirken.

Prosjektet vil utfordre menigheter/lokalmiljøer, bispedømmer, organisasjoner og bevegelser til å arbeide med ulike sider av kirkens økumeniske og internasjonale identitet med utgangspunkt i deres egne erfaringer. Det vil bli utarbeidet materiell som skal hjelpe til med igangsetting av prosjektet. Materiellet vil presentere problemstillinger og spørsmål som er aktuelle for å oppfylle målsettingen samt orientere om aktuelt ressursmateriell fra institusjoner og organisasjoner i kirke og samfunn.

Prosjektet vil søke å dra nytte av de erfaringer som gjøres i forbindelse med "Jubileum 2000", bl.a. ved å følge opp aktuelle økumeniske fellesprosjekter. I løpet av prosjektperioden vil det bli arrangert et seminar der deltakere i prosjektet presenterer resultater av det de har arbeidet med. Det tas sikte på å utarbeide en endelig rapport som presenteres som sak for Kirkemøtet år 2001.

MKR er oppdragsgiver og har det overordnede ansvar for prosjektet. Rådet gir rammene både for prosjektets innhold (slik det fremkommer i denne prosjektbeskrivelsen) og økonomi. MKR oppnevner en styringsgruppe som får ansvar for gjennomføringen av prosjektet. Styringsgruppen rapporterer til MKR. NØM er referansegruppe for prosjektet

TIDSPLAN

Høst 1999	<i>Prosjektet forberedes. Prosjektgruppe oppnevnes</i>
Vår 2000	<i>Videre forberedelse av prosjektet. Bispedømmer og aktuelle organisasjoner/institusjoner trekkes inn i forberedelsesarbeidet. Orientering om prosjektet med invitasjon til å delta sendes med menighetssending nr.1/2000 i månedskiftet febr./mars.</i>
Høst 2000	<i>Arbeid i lokalmiljøene. Sannsynligvis vil det fortsatt være nødvendig å utfordre nye miljøer til å delta</i>
Vår 2001	<i>Arrangere seminar der "resultater" av arbeidet i lokalmiljøene presenteres og reflekteres over.</i>
Høst 2001	<i>Utarbeiding av rapport/forberedelse av Kirkemøte-sak</i>

